

Borba s ihtioftiriazom pomoću vapnjenja vode

Ihtioftiriaz je jedna od najopasnijih invazivnih bolesti ribnjačkih riba. Gubici šarana od te bolesti zabilježeni su najprije na ribnjačarstvu Polesja (zapadna oblast USSR) 1955. godine. Bolest se je zatim proširila i na druga ribnjačarstva, a 1960. godine zahvatila je sva ribnjačarstva Lesostepe i Prikarpata. Približno u to vrijeme zabilježene su pojave ihtioftiriazije i na ribnjačarstvima Poljske, DDR, Češke, Mađarske, Rumunjske, Bugarske i Jugoslavije.

Budući da je parazit lokaliziran ispod epitelnog sloja na površini tijela, peraja, škrge, a također i na rožnici očiju, borba s njim pomoću primjene različitih kupki (na pr. rastvor kuhinjske soli,

smjesa kuhinjske i gorke soli, formaldehida ili malahitnog zelenila) je otežana zbog otrovnog djelovanja na ribu.

U razdoblju od 1964—1965 godine, istraživali smo u cilju borbe s ihtioftiriazom, negašeno vapno. Na ribnjačarstvima »Lisneviči« i »Majdan«, ubacivali smo ga u vodu mladičnjaka malim prešama u cilju stvaranja stalne alkalične sredine nepovoljne za razvoj slobodnih oblika parazita.

U ljetu 1964 i 1965 godine u mladičnjacima na ribnjačarstvu »Lisneviči« pojavio se ihtioftirius na šaranu, sazano-šaranskom hibridu i sazanu. Tom prilikom napad parazita na ribu se je pojačavao (Tabl. I).

DINAMIKA ZARAZE RIBA IHITIOFTIRIAZOM U 1965. GOD.

Tabl. I

Vrijeme istraživanja	8.VIII	9. — 12. VIII	16. VIII	18. — 19. VIII	23. VIII	2. X
Ribnjačarstvo »Lisneviči«	70,0* 6,1**	vapno pH = 7,8, — 8,2	80,0 3,5	vapno pH = 7,8	10,0 0,1	20,0 0,2
Vrijeme istraživanja	4.VIII	17.VIII	25 — 27. VIII	10. IX	15 — 17. IX	22. X
Ribnjačarstvo »Majdan«	80,0 3,2	100,0 7,1	vapno pH = 7,4 — 8,0	80,0 2,0	vapno pH = 7,6 — 8-2	0

Primjedba: Zaraza: */ekstenzivnost (u %)

**/intenzivnost na svaku ispitivanu ribu.

Osim ihtioftiriusa, bili su otkriveni i drugi paraziti: *Eimena carpelli*, *Trichodina reticulata*, *Dactylogyrus anchoratus*, *D. exterius*, *Gyrodactylus elegans*, ali na niskom stupnju zaraze. Temperatura vode u ribnjacima dosizala je do 22,0°C, a pH 7,0—7,2. Poduzimane su mjere za sprečavanje razvitka parazita. Za tu svrhu razbacivano je vapno u vodu, po prilici 120 kg/ha. Za tjedan dana razbacali smo ponovno oko 150 kg/ha vapna. Nakon vapnjenja izvršili smo pregled riba. U jednim ribnjacima uopće nije nađen ihtioftirius, a u drugima je nađen pojedinačno.

Analogni pokusi vodili su se i na ribnjačarstvu »Majdan« (Tabl. I). Budući da nije bilo izvršeno pravovremeno vapnjenje vode, naglo je izbila ihtioftiriaz. Poslije vapnjenja sa oko 150 kg/ha,

dvokratno, u razmaku 2 tjedna i stvaranja stalnog pH (pH od 7,6—8,2), zaraza ihtioftiriusom se je postepeno smanjivala. U jesen se na ribama više nije primjećivao parazit.

Na osnovu provedenih pokusa dolazimo do zaključaka, da zahvaljujući vapnjenju vode dolazi do naglog povišenja pH (8,0—8,2). U takvoj alkaličnoj sredini, parazit ugiba na stadiju slobodnih oblika. Kod viših temperatura, riba se oslobađa od ihtioftiriusa kroz 10—14 dana, a kod nižih — dulje. Da bi se spriječila zaraza riba ihtioftiriusom i smanjio stupanj infekcije, potrebno je vapniti vodu ribnjaka malim dozama vapna (100—150 kg/ha) 2—5 puta u toku vegetacijske sezone, uz stalno praćenje pH.—